

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	5
Prefață.....	7
Introducere	
1. Despre vorbire, comunicare și predicare	11
2. Omiletica – știință sau artă?	13
3. Sensul de a fi al omileticii.....	17
4. „A ști” sau „a voi”	21
5. Fond și formă.....	25
Omiletica formei	29
Considerații generale.....	31
1. Predicator sau comunicator?	33
2. Comunicarea în public.....	39
3. Complexitatea limbajului	43
Limbajul nonverbal	45
1. Componentele limbajului nonverbal.....	47
1. Tonul vocii (sau <i>intonația</i> , sau <i>melodica vorbirii</i>).....	47
2. Mimica	48
3. Privirea	48
4. Gestică	49
2. Ieșirea din stres	53
1. Clarificarea identității și a imaginii de sine	53
2. Vulnerabilitatea.....	54
3. Pregătirea temeinică a predicii	57
4. Antrenarea deliberată a gesticii.....	58
Limbajul verbal.....	59
1. Coordonatele limbajului verbal	61
1. Dicția.....	61
2. Accentul.....	68
3. Ritmul	71
2. Expresivitatea / Empatia.....	75
1. „Umple cuvântul cu Cuvântul”	77
2. Frazarea.....	79
3. Macrofrazarea, sau „relieful” întregii expunerii.....	84
4. Pauza expresivă.....	88
5. Stilurile	91
6. Fluența vorbirii	97
3. Spiritul „forme”	99
1. Predicarea: liberă sau citită?	99
2. Profetul, spiritul și litera	101

Omiletica de fond	107
Aspecte generale	109
1. Predicare versus învățare	111
Predica nr. 1	112
Predica nr. 2	114
2. Aplicația	123
3. Izvorul predicii	129
1. Experiența personală	129
2. Cunoașterea aprofundată a Scripturii	131
3. Cunoașterea destinatarului: omul	132
4. Identificarea temei	139
1. Principiul descoperirii personale	139
2. Principiul „nevoii”	141
5. Esența predicii: hristocentrismul.....	147
6. Inspirațional versus senzațional	151
 Conceperea predicii	 155
1. Nevoia și mesajul	157
2. Metoda de aur: analiza	161
3. Principiul „Ineditului”	175
1. Dezgroparea ideilor profunde din text.....	176
2. Conexiunile noi între diferitele idei.....	179
3. Ilustrarea adevărului vechi într-un context nou	180
4. Mărturisirea	181
5. Convingerea.....	183
4. Abordarea inductivă	185
4. Principiul „vidului de idee”	195
1. Antiteza	195
2. Ambiguitatea	197
3. Criza.....	201
5. Narațiunea	207
1. Elementele narațiunii.....	210
2. Imaginația	214
3. Figurile de stil.....	216
6. Evenimentul „Ahaa!”	219
7. Monotematismul	223
8. Prezentarea analogică	229
9. Ilustrația	233
10. Metoda tratării inverse	241
11. Logica predicii – „Structura de rezistență”	247
12. Suflul predicii: „Arcul dramatic”	259
13. Psihologia predicii: „Arhitectura construcției”.....	267
1. Elementele de construcție	270
2. Clasificarea procedeelelor	281
14. Introducerea.....	283

1. Două concepții despre introducere	283
2. Introducerea întâi	286
15. Încheierea	289
Anexa 1	293
Cele șapte „etape de atelier” în alcătuirea unei predici	293
Anexa 2	305
Tipuri de predică și tipuri de predicatori	305

Capitolul 1

Despre vorbire, comunicare și predicare

Ne naștem sub soare, într-un colț de Terra. Fiecare deschide ochii într-o lume prestabilită. Odată cu anii, o descoperim: îi admirăm mai întâi natura cu frumusețile ei; apoi universul *obiectelor* – habitatul creat de om, cu jucării și gadgeturi. Și, pe planul cel mai privilegiat, descoperim lumea *subiecților* – oamenii care ne privesc și ne înconjoară. Odată cu ei, aflăm că suntem *homo socius*, ființe sociale a căror stare de bine depinde de microsocietatea căreia îi aparținem.

Din interacțiunea cu semenii, și fără să ne dăm seama cum, devenim ființe cuvântătoare. Avem nevoie să ne împărtășim ideile, opiniile, simțămintele. Vorbim chiar și atunci când nu suntem conștienți că o facem. Vorbim, pentru că vorbirea ne face bine. Avem nevoie să vorbim, la fel cum avem nevoie de hrană. Când ne facem mari, descoperim că, în relațiile umane, vorbirea nu este suficientă. Avem nevoie de ceva mai bun.

Comunicarea este un *alt fel de vorbire*: una care face bine nu doar cuvântătorului, ci mai ales ascultătorului. Ea presupune o continuă raportare la interlocutor și o continuă sondare a reacțiilor lui, astfel încât comunicatorul să-și poată regla vorbirea, pentru ca acesta să prindă cât mai fidel mesajul. Comunicarea leagă doi subiecți în actul transmiterii de informații, opinii și atitudini personale. Vorbirea, ca atare, nu este suficientă pentru a deveni liantul social care formează comunitatea decât dacă devine comunicare.

Predicarea este (prin conținut) un *alt fel de comunicare*: una care nu vehiculează idei sau preocupări de ordin pragmatic,

*Cele trei
lumi*

*Diferența
dintre
vorbire și
comunicare*

sa păcătoasă, pierdută; despre planul de salvare, realizat prin jertfa Mântuitorului; despre lupta credinței în vederea neutralizării păcatului; despre procesul sfințirii; despre menirea pe care cel mântuit o are față de semenii săi pierduți... Iar pe de altă parte, omiletica este arta comunicării emoționale a adevărilor mântuitoare, și anume: dragostea nemărginită a lui Dumnezeu pentru ființele create; mila Sa pentru cei păcătoși; ura Sa față de păcatul ce desfigurează chipul Său din om...

*Natura
factorului
decizional*

În percepția omului, informația este rece. Ea îi este utilă pentru înțelegere, dar nu impresionează sufletul. Informațiile, asemenea *volanului* unei mașini, sunt indispensabile pentru a conduce mașina spre destinația propusă. Dar nu volanul, ci motivația – *motorul* – este primordială ca funcție. Toate deciziile omului au în spatele lor o motivație². Noțiunea „motivație” este înrudită cu noțiunea „emoție”³. Chiar și etimologia arată că „motivația”, în mod fundamental, este de natură emoțională.

*Boala
veacului*

1 „Emoția și motivația sunt cele care ne pun în mișcare.” (David L. Larsen, *The Anatomy of Preaching*, 1989, p.138)

2 „Lumea de azi neglijează emisfera cerebrală dreaptă în educația formală. Cititul, scrisul, aritmetica, toate sunt activități ale emisferei stângi. Oamenii „emisferei stângi” analizează, cataloghează, fac reguli și ordonează detalii. Emisfera stângă definește, împarte, abstractizează, raționează și produce cuvinte în timp ce se vorbește. Emisfera dreaptă, în schimb, relaționează, își amintește, răspunde emoțional, simte și vede modelul întregului. Ea cântă, dramatizează, produce metafore și denotă similitudini, comparații, proiecte și structuri. Ea sintetizează, creează imagini vizuale, descoperă, explorează, cunoaște prin experiență și visează...” (Roger W. Sperry, *Superiority of the Right Hemisphere of Man*, în Proc. Psychonom. Soc., 1970)

² Din latinescul *motus, movere* = mișcare, a mișca.

³ Din latinescul *ex-motus, e-movere* = a scoate/a pune în mișcare

Pentru a fi un comunicator eficient într-o lume opacă și ostilă, trebuie, în ceea ce te privește, să descoperi cum să asculți bine înainte de a vorbi; cum să-ți exprimi clar gândurile; cum să alegi exprimarea cea mai completă, dar și cea mai scurtă în transmiterea gândurilor; cum să adaugi conotații emoționale gândurilor reci.

Iar în ce-l privește pe cel ce te ascultă, trebuie să descoperi cum să învingi rezistența psihologică a interlocutorului; cum să oprești reacțiile negative de apărare; cum să dezarmezi spiritul de contradicție; cum să identifici în mintea lui acele „filtre subiective” prin care el îți percepe mesajul și ți-l contorsionează; și, la urmă, cum să-ți corectezi declarațiile ca să fie ajustate tiparului minții și inimii ascultătorului.”

Introducere în Comunicare publică și Omiletică

